

PROGRAMI E-IZOBRAŽEVANJA – IZKUŠNJE Z IZVAJANJEM IN NAČRTI

POVZETEK

Predstavili bomo izkušnje s programi e-izobraževanja, katerih razvoj ali posodabljanje in prilagoditev za e-izobraževanje je bilo sofinancirano s sredstvi Evropskega socialnega sklada (ESS). Te programe smo na Andragoškem centru Slovenije (ACS) izvajali v letih 2009, 2010 in 2011 v okviru projekta ESS – Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011, podprojekt Usposabljanje za andragoško delo. Programe e-izobraževanja bomo predstavili z vidika didaktičnega koncepta e-izobraževanja, glede na njihovo tehnološko in pedagoško podporo, izvedbene značilnosti in značilnosti udeležencev.

Prikazali bomo tudi načrte ACS na področju e-izobraževanja v okviru projekta ESS Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih za obdobje od 2011 do 2014.

Ključne besede: e-izobraževanje, programi e-izobraževanja, projekti ESS, spletna učilnica.

E-LEARNING PROGRAMMES – THE IMPLEMENTATION EXPERIENCE AND FUTURE PLANS – ABSTRACT

The article reports on the experience gained through the implementation of e-learning programmes, of which the design, updating and adaptation for e-learning purposes were financially supported by the European Social Fund (ESF). The programmes were carried out in the years 2009, 2010 and 2011 by the Slovenian Institute for Adult Education (SIAE) within the ESF project Education and Training of Adult Educators, 2009-2011, subproject Training for Adult Education Work. The e-learning programmes are presented with regard to their didactical e-learning conception, technological and teaching support provided, the implementation characteristics and the characteristics of the participants.

Further on, the article presents the plans the Slovenian Institute for Adult Education (SIAE) has in the area of e-learning which are to be implemented within the ESF project Education and Training of Adult Educators, 2011–2014.

Keywords: e-learning, e-learning programmes, ESF programmes, classroom website

UDK: 374.7:371.68

UVOD

Projekt ESS – Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011 se je na Andragoškem centru Slovenije začel izvajati v jeseni 2009, zaključil pa se bo konec leta 2011. V okviru navedenega projekta se izvaja tudi podprojekt Usposabljanje za andragoško delo, s katerim želimo izobraževalcem odraslih omogočiti načrtno in sistematično pridobivanje znanj, veščin in spretnosti, ki jih potrebujejo pri svojem delu z različnimi ciljnim skupinami. Hkrati pa želimo prispevati tudi k razvoju njihove poklicne

poti, jim omogočiti posodabljanje njihovega znanja ter jih usposobiti za uporabo sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). E-izobraževanje je bilo zaradi svojih prednosti za izobraževanje odraslih, pa tudi zaradi relativne nerazvitosti e-izobraževanja v Sloveniji (majhna ponudba programov e-izobraževanja), kot eno od prioritarnih področij vključeno v dokument Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, ki je služil kot podlaga za pripravo našega projekta ESS.

V nadaljevanju se bomo omejili na predstavitve naših izkušenj z izvedbo programov e-izobraževanja v okviru podprojekta Usposabljanje za andragoško delo, znotraj katerega je bilo v obdobju od jeseni 2009 do jeseni 2011 devet izvedb programov v obliki e-izobraževanja, razvitih pa je bilo osem učnih gradiv. Predstavili bomo tudi naše načrte na področju e-izobraževanja v okviru projekta ESS Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih za obdobje od 2011 do 2014.

VSEBINA PROGRAMOV E-IZOBRAŽEVANJA IN CILJNE SKUPINE

Izpeljani programi zajemajo tri vsebinska področja: delovanje središč za samostojno učenje (SSU), splošne andragoške teme in e-izobraževanje. Usposabljanje za delo v SSU je namenjeno za opravljanje vlog vodje, svetovalca in mentorja v SSU. Usposabljanje na področju splošnih andragoških tem naj bi udeležencem omogočilo pridobiti znanja o tem, kako spodbuditi odrasle za učenje in jim pomagati pri doseganju učnih ciljev, kako voditi in načrtovati učni proces, kako ugotavljati izobraževalne značilnosti odraslih in jih upoštevati pri načrtovanju izobraževanja in kaj je pomembno za uspešno delo z odraslimi. Usposabljanje v programih o e-izobraževanju pa je prvenstveno namenjeno pridobivanju znanja o teoretičnih in razvojnih vidikih e-izobraževanja ter o načrtovanju in menedžmentu e-izobraževanja, pa tudi pridobivanju praktičnih izkušenj z e-izobraževanjem.

Programi so namenjeni večinoma izobraževalcem odraslih za opravljanje ali izboljšanje njihovega dela. Namenjeni so predvsem organizatorjem izobraževanja, vodjem oddelkov za izobraževanje odraslih, mentorjem, svetovalcem, učiteljem, direktorjem organizacij, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, pa tudi drugim, ki jih zanimajo obravnavane vsebinske teme.

SKUPNE ZNAČILNOSTI IN RAZLIKE MED PROGRAMI E-IZOBRAŽEVANJA

Vseh devet izvedb programov je bilo v obliki e-izobraževanja, za katerega je značilna ustvarjalnejša uporaba IKT, ki je usklajena z učnimi cilji in ki predpostavlja dejavno vlogo udeležencev (ne gre le za enostavno objavo učnih gradiv na spletu). Pri vseh programih se uporablja odprtokodno učno okolje Moodle, ki se v Sloveniji čedalje bolj uveljavlja (več podatkov je na voljo na spletni strani <http://moodle.org/sites/>). Udeležba v usposabljanju je bila brezplačna, saj so bili stroški izvedbe pokriti iz sredstev ESS in ministrstva za šolstvo in šport.

Pri pripravi spletne učilnice in izvajanju programov je sodeloval tim sodelavcev, večinoma zunanjih (avtorji gradiv, tutorji, organizatorji, moderatorji, koordinatorji, nosilci izvedbe, računalniški strokovnjak za tehnično podporo). Delitev dela med njimi je bila pri posameznih programih različna. Značilno je bilo prepletanje vlog, kar pomeni, da je ista oseba lahko sodelovala v več različnih vlogah v različnih kombinacijah glede na izvedbo programa. Ta pristop se razlikuje od pristopa v velikih organizacijah za e-izobraževanje v tujini, kjer je značilna velika specializacija vlog posameznih sodelavcev v timih. Sodelavci ACS so pri izvajanju programov e-izobraževanja sodelovali v okviru t. i. povečanega obsega dela. To pomeni, da je bilo njihovo sodelovanje le dodatna naloga poleg rednega dela in je zato pomenilo veliko dodatno obremenitev in zahtevalo opravljanje delovnih obveznosti tudi v prostem času.

Dostop do spletnih učilnic je bil zaščiten z uporabniškim imenom in geslom. Učni proces, tj. izvajanje programov, je bilo načrtovano in organizirano po tednih, tj. od treh pa do šestih tednov. V času izvajanja programa je bila

E-programi so namenjeni izobraževalcem odraslih za opravljanje ali izboljšanje njihovega dela.

na voljo intenzivna tutorska, organizacijska in tehnična podpora. Pri večini programov je bilo organizirano uvodno srečanje v začetku izvajanja programa, sledilo je delo v spletni učilnici in zaključno srečanje ob koncu programa (razen enega programa, kjer je bilo organizirano le uvodno srečanje). Udeleženci so dobili različna navodila za svoje delo v spletni učilnici, in sicer ob začetku izvajanja kot tudi vmes oziroma pred različnimi učnimi aktivnostmi ali ob začetku novega tedna. Na voljo so bila navodila za delo v učnem okolju Moodle, pa tudi videovodniki za uporabo wikija. Obremenitve udeležencev so bile predhodno ocenjene in napovedane, vnaprej določene pa so bile tudi njihove obveznosti za uspešen zaključek usposabljanja in pridobitev potrdila.

Izvedbeni modeli in posamični izvedbeni elementi programov e-izobraževanja so se razlikovali med seboj zaradi različnih vsebin, posebnosti ciljnih skupin, osebne note in izkušenj avtorjev gradiv ipd. V praksi so namreč možni različni izvedbeni modeli, ki se kažejo v razlikah med uporabljenimi spletnimi učnimi gradivi, učnimi aktivnostmi in tutorsko podporo (gre za različne kombinacije in pristope).

V programih uporabljena učna gradiva so dokaj različna, ločijo se že po svoji osnovni strukturi. Nekatera gradiva so strukturirana po tednih usposabljanja, druga se členijo po vsebinskih tematskih sklopih (na več ravneh – npr. modul, poglavje, učna enota). Nekatera so na voljo v datotekah html in pdf (ta je le za tiskanje), nekatera pa le v obliki pdf. Nekatera imajo veliko spletnih povezav – tako do relevantnih zunanjih spletnih strani (tudi do zanimivih primerov oziroma primerov dobre prakse) kot tudi obilo notranjih povezav med različnimi vsebinskimi sklopi oziroma učnimi enotami, druga pa jih tako rekoč ne vsebujejo in so zanimive spletne povezave navedene le v posebni rubriki spletne učilnice. V spletnih gradivih so običajno navedeni tudi sezname uporabljene in priporočene literature ter priporočenih spletnih povezav. Nekatera spletna gradiva vsebujejo

tudi različne vrste nalog, kot so npr. sprotne naloge, naloge v razmislek. V mnogih programih so na voljo tudi naloge za samopreverjanje znanja. Spletne učilnice in spletna gradiva se razlikujejo tudi po zunanjem videzu oziroma grafični podobi – uporabljenih barvah, vrstah pisave, številu uporabljenih fotografij in slik, uporabi ikon ipd. Pri nekaterih programih je na voljo tudi nekaj videoposnetkov, pri nekaterih pa tudi tiskano učno gradivo.

Izpeljani programi se razlikujejo tudi po obsegu in vrstah učnih aktivnostih – tj. diskusijskih forumih, blogih, wikijih, možnostih za dopolnjevanje terminološkega slovarja na nekem vsebinskem področju ipd. Delo v spletni učilnici je lahko potekalo individualno, v parih ali skupinsko. Od udeležencev se je pričakovalo samostojno učenje iz spletnih gradiv, sodelovanje v predvidenih učnih aktivnostih v spletni učilnici in priprava naloge. Naloge so običajno zastavljene tako, da z njihovo pomočjo udeleženci pokažejo, da so pridobljeno znanje sposobni uporabiti v praksi in ga povezati s svojimi delovnimi izkušnjami. Udeležencem so običajno znotraj spletne učilnice na voljo še klepetalnica oziroma čajnica za manj formalno izmenjavo mnenj in medsebojno komunikacijo med udeleženci, nabiralnik vtisov (za posredovanje mnenj, predlogov o izvedbi), rubrika forum novic (za posredovanje sporočil nosilcev izvedbe in tutorjev) in rubrika vprašanja (za vprašanja udeležencev).

Izpeljani programi e-izobraževanja se razlikujejo tudi glede stopnje in obsega integriranosti tehnološke podpore, kar se posredno odraža tudi v razmerju med celotnim trajanjem izobraževalnih aktivnosti posameznega programa in številom ur srečanj v živo. Vsi programi sodijo v t. i. kombinirano izobraževanje (*angl. blended learning*), ki je vmesna stopnja med delno tehnološko podprtim izobraževanjem in celostnim e-izobraževanjem (Bregar, 2010: 15). So pa ti programi različno »oddaljeni« od koncepta celostnega e-izobraževanja, saj se tradicionalne oblike kot dopolnilne pouče-

Preglednica 1: Trajanje izobraževalnih aktivnosti v urah, od tega delež srečanj v živo (po posameznih programih)

Naziv programa	Število ur izobraževalnih aktivnosti	Delež srečanj v živo (v %)
P1	40	20,0
P2	51	23,5
P3	37	43,2
P4	37	43,2
P5	52	26,9
P6	40	20,0
P7	66	22,7
P8	56	21,4
P9	65	23,1
SKUPAJ	444	26,1

LEGENDA:

- P1 Uvodni seminar o postavitvi in delovanju središč za samostojno učenje
- P2 E-usposabljanje – Motivacija odraslih za učenje in izobraževanje
- P3 Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju
- P4 Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju
- P5 E-usposabljanje – Vodenje in usmerjanje odraslih k učenju
- P6 Uvodni seminar o postavitvi in delovanju središč za samostojno učenje
- P7 Spletni program o e-izobraževanju: Usposabljanje v modulu 1: Teoretični in razvojni vidiki e-izobraževanja in v modulu 2: Načrtovanje e-izobraževanja
- P8 E-usposabljanje: Izobraževalne značilnosti odraslih
- P9 Spletni program o e-izobraževanju: Usposabljanje v modulu 3: Menedžment v e-izobraževanju

vanju pojavljajo v vseh programih, vendar v različnem deležu.

Tudi po razvrstitvi e-izobraževanja v različne tipe glede na vključenost IKT po metodologiji Sloan Consortium in Babson Survey Research Group (Allen in Seaman, 2010: 8) se izpeljani programi uvrščajo med kombinirane, saj je delež vsebine programa, izpeljane online, pri večini programov manjši od 80 odstotkov oziroma je pri večini med 56,8 in 80 odstotkov, le dva programa sta na spodnji meji (80 odstotkov programa izpeljanega online). Noben program ni krajši od 37 ur, najdaljši ima 66 ur, povprečno trajanje programa pa je 49,3 ure.

UDELEŽENCI PROGRAMOV E-IZOBRAŽEVANJA

Leta 2009 smo opravili tri izvedbe programov e-izobraževanja, leta 2010 pet in leta 2011 eno. Ker je bilo zanimanje za naše programe e-izobraževanja praviloma veliko, smo usposabljanje omogočili večjemu številu udeležencev, kot je bilo prvotno načrtovano. Pri tem smo se trudili, da ne bi ogrozili kakovosti izvedbe (optimalno število je od osem do 15 udeležencev, odvisno od vsebine in učnih ciljev programa). Že vnaprej smo pomislili na to, da bo verjetno nekaj udeležencev predčasno prenehalo usposabljanje (zaradi večjih obremenitev v službi, nepričakovanih dogodkov ali nepoznavanja e-izobraževanja, ki zahteva še večjo stopnjo motiviranosti in samodiscipline kot tradicionalno izobraževanje). Poleg tega so programi e-izobraževanja praviloma daljši in zahtevajo sprotno učenje, kar je tudi lahko eden od razlogov za prenehanje usposabljanja. Najkrajši program traja vsaj tri tedne, kar je razmeroma veliko v primerjavi z enodnevnimi izobraževanji, organiziranimi v obliki delavnic v živo. V Preglednici 2 prikazujemo število udeležencev po programih in njihovo uspešnost.

V obdobju od 2009 do 2011 je bilo v programe e-izobraževanja vključenih 136 udeležencev, potrdilo o uspešnem zaključku programa pa je pridobilo 120 udeležencev, tj. 88,2 odstotka vseh vključenih. Osip je majhen glede na to, da so ti programi daljši, da je tempo opravljanja aktivnosti vnaprej določen in večinoma dokaj intenziven (vključno s pripravo naloge), da so se mnogi udeleženci prvič neposredno srečali z e-izobraževanjem (vključili v program e-izobraževanja kot učenci) in da so se morali naučiti uporabljati učno okolje Moodle, pa tudi glede na to, da so udeleženci odrasli, praviloma z vrsto drugih delovnih in družinskih obveznosti. Med prejemniki potrdil

V času izvajanja programa je bila na voljo intenzivna tutorska, organizacijska in tehnična podpora.

Preglednica 2: Število udeležencev v programih e-izobraževanja in delež udeležencev, ki so uspešno končali usposabljanje in pridobili potrdilo

Naziv progr.	2009		2010		2011		SKUPAJ	
	Število udeležencev	Delež potrdil (v %)	Število udeležencev	Delež potrdil (v %)	Število udeležencev	Delež potrdil (v %)	Število udeležencev	Delež potrdil (v %)
P1	18	100,0					18	
P2	13	92,3					13	
P3	16	100,0					16	
P4			13	76,9			13	
P5			17	100,0			17	
P6			16	75,0			16	
P7			13	84,6			13	
P8			17	100,0			17	
P9					13	53,8	13	
SKUPAJ	47	97,9	76	88,2	13	53,8	136	88,2

je bilo 82,5 odstotka žensk. Leta 2009 je bilo v programe, izvedene v obliki e-izobraževanja, vključenih 21,4 odstotka vseh udeležencev v okviru projekta ESS, leta 2010 pa 29,8 odstotka, kar kaže na to, da ima ta oblika izobraževanja v okviru projekta ESS že določen pomen, ki ni zanemarljiv.

ZADOVOLJSTVO UDELEŽENCEV

Ena od pglavitnih usmeritev ACS na področju usposabljanja izobraževalcev odraslih je tudi skrb za ustrezno kakovost izvedenih programov kot tudi prizadevanje za izboljšanje kakovosti usposabljanja. Zadovoljstvo udeležencev z usposabljanjem smo spremljali že med izvedbo programov, saj so imeli udeleženci možnost

posredovati svoja mnenja, predloge in kritike na izvajanje posameznega programa v posebni rubriki spletne učilnice (nabiralnik vtisov). Da bi lažje ustregli njihovim pričakovanjem glede usposabljanja, pa smo jih že na začetku usposabljanja povprašali, kakšna so njihova pričakovanja. Udeleženci so pri vseh programih izpolnjevali tudi evalvacijske vprašalnike, s katerimi smo ugotavljali njihovo zadovoljstvo z izvedbo. Njihove odgovore smo analizirali in v nadaljevanju prikazujemo nekatere rezultate analize oziroma nekaj pomembnejših ugotovitev. V Preglednici 3 najprej prikazujemo nekaj podatkov o značilnostih udeležencev, ki so izpolnili evalvacijski vprašalnik. Od 136 vključenih v usposabljanje jih je na evalvacijski vprašalnik odgovorilo 106 oziroma

Preglednica 3: Značilnosti anketiranih udeležencev po programih

Naziv programa	Število anketiranih	Delež anketiranih, starih do 40 let (v %)	Delež anketiranih z visokošolsko, univerzitetno izobrazbo ali magisterijem, doktoratom (v %)
P1	17	82,4	64,7
P2	10	60,0	100,0
P3	14	85,7	71,4
P4	10	60,0	70,0
P5	14	64,3	64,3
P6	15	60,0	80,0
P7	8	50,0	100,0
P8	13	61,5	84,6
P9	5	60,0	100,0
SKUPAJ	106	67,0	78,3

približno 77 odstotkov. Udeleženci so večinoma mlajši od 40 let (67 odstotkov). Starostna struktura se po programih sicer razlikuje (50 odstotkov starih do 40 let v programu 7 – Spletni program o e-izobraževanju, modul 1 in 2 in 85,7 odstotka starih do 40 let v programu 3 – Svetovanje SSU). Udeleženci se med posameznimi programi razlikujejo tudi po svoji izobrazbi. Takih z visokošolsko, univerzitetno izobrazbo ali magisterijem, doktoratom je v celoti več kot tri četrtine.

Rezultati analize zadovoljstva udeležencev v programih e-izobraževanja so bili spodbudni. Prikazujemo jih v grafih od 1 do 5 v prilogi na koncu prispevka. Na splošno je bilo z izpeljanim usposabljanjem zadovoljnih oziroma zelo zadovoljnih 98,1 odstotka udeležencev, pri večini programov pa celo 100 odstotkov (Graf 1), kar posredno kaže na naklonjenost udeležencev do programov ACS.

Največ udeležencev je bilo v povprečju zelo zadovoljnih ali zadovoljnih z organizacijo usposabljanja – 99,1 odstotka (Graf 2), sledi zadovoljstvo z metodami dela – 96,2 odstotka (Graf 4), nato z vsebino usposabljanja – 95,3 odstotka (Graf 3). V povprečju je bilo najmanj zelo zadovoljnih oziroma zadovoljnih z učnim gradivom – 90,6 odstotka (Graf 5). Stopnja zadovoljstva udeležencev se po programih razlikuje,

največje razlike med programi so pri zadovoljstvu z učnimi gradivi (od 61,5 do 100 odstotkov zadovoljnih oziroma zelo zadovoljnih). Pojasnilo smo našli v odgovorih na odprta vprašanja v evalvacijskih vprašalnikih, saj so nekateri udeleženci zapisali, da bi želeli več slik, grafov, fotografij in filmčkov za popestritev učnega gradiva. Vse te pobude so evidentirane, vendar pa vse ne bodo mogle biti upoštevane zaradi kadrovskih in finančnih omejitev, pa tudi zaradi zagovarjanja stališča, da morajo biti gradiva pripravljena v kontekstu doseganja učnih ciljev, ne pa dodatno obremenjena z nepotrebnimi elementi, ker jih tehnologija pač omogoča.

Izkušnje z e-izobraževanjem nasploh kažejo, da je za uspešnost programa e-izobraževanja pomembno, da imajo udeleženci ustrezno podporo pri učenju, ki jo zagotavlja tutor. Za kakovostno opravljanje svojega dela mora imeti tutor določeno strokovno znanje o predmetu poučevanja, obvladati pa mora tudi spretnosti spletnega komuniciranja (npr. kako usmerjati in voditi diskusijo v forumih, delo z blogi in wikiji, kako ocenjevati naloge udeležencev, jih motivirati za aktivno sodelovanje v spletni učilnici ipd.). Iz Preglednice 4 je razvidno, da so udeleženci visoko ocenili strokovno usposobljenost tutorjev, pa tudi njihove spretnosti spletnega komuni-

Preglednica 4: Ocena tutorja in tehnične podpore po posameznih programih

Naziv programa	Delež anketiranih, ki se strinjajo oz. povsem strinjajo z navedeno trditvijo		
	Tutorjeva strokovna usposobljenost je dobra	Tutor obvlada spretnosti spletnega komuniciranja	Tehnična podpora med usposabljanjem je bila učinkovita
P1	...	...	...
P2	100,0 %	100,0 %	100,0 %
P3	...	...	...
P4	...	...	...
P5	100,0 %	100,0 %	100,0 %
P6	...	...	...
P7	100,0 %	96,0 %	98,0 %
P8	100,0 %	100,0 %	84,6 %
P9	96,0 %	96,0 %	84,6 %

Opomba: Znak ... pomeni, da je bil način ocenjevanja tutorja in tehnične podpore drugačen in se ne da primerjati z načinom ocenjevanja tutorjev, prikazanim v Preglednici 4. Ocene tutorjevega dela po drugačni metodologiji v programih 1, 3, 4 in 6 so bile ravno tako zelo visoke (v razponu od pet do šest doseženih točk od šestih možnih).

ranja v vseh programih. Ravno tako je večina udeležencev menila, da je bila tehnična podpora med usposabljanjem učinkovita (od 82 do 100 odstotkov na program).

Udeleženci so svoje mnenje, oceno, zamisli in pobude za izboljšanje kakovosti programa lahko posredovali tudi na zaključnem srečanju. Del zaključnega srečanja je bil običajno namenjen evalvaciji programa, pa tudi razpravi in ovrednotenju, koliko so bila uresničena njihova pričakovanja, ki so jih imeli v zvezi s programom usposabljanja.

NAČRTI NA PODROČJU E-IZOBRAŽEVANJA V PROJEKTU ESS OD 2011 DO 2014

V projektu ESS Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih za obdobje od 2011 do 2014 so aktivnosti na področju e-izobraževanja načrtovane skladno s finančnimi možnostmi in glede na usmeritve politike izobraževanja odraslih v Sloveniji. Načrtovali smo dve prenovi programov e-izobraževanja (Motivacija odraslih za učenje in izobraževanje ter Vodenje in usmerjanje odraslih k učenju), pripravo petih učnih gradiv in devet izvedb programov e-izobraževanj s 135 udeleženci. To pomeni 14,3 odstotka od celotnega načrtovanega števila udeležencev usposabljanja v projektu ESS (943). V projektu ESS za obdobje od 2011 do 2014 so načrtovane naslednje izvedbe programov e-izobraževanja:

- 1. in 2. modul Spletnega programa o e-izobraževanju,
- e-program Motivacija odraslih za učenje in izobraževanje,
- Temeljno usposabljanje vodij in mentorjev študijskih krožkov,
- 3. modul Spletnega programa o e-izobraževanju,
- e-program Vodenje in usmerjanje odraslih k učenju,
- e-program Izobraževalne značilnosti odraslih,

- Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za vzpostavitev in vodenje organiziranega samostojnega učenja v SSU in na TVŽU,
- Temeljno usposabljanje strokovnih delavcev za svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju v SSU in na TVŽU,
- Temeljno usposabljanje vodij in mentorjev študijskih krožkov.

Izvedbe programov so načrtovane v letih 2012 (45 udeležencev) in 2013 (90 udeležencev), skupno 135 udeležencev. To je približno toliko, kot jih je bilo vključenih v obdobju 2009–2011 (136 udeležencev). Tudi število izvedb je ostalo enako kot v projektu ESS za obdobje 2009 do 2011, tj. devet. Vsebinski nabor ponudbe programov pa je večji, saj se bo v okviru projekta ESS po novem izvajalo tudi temeljno usposabljanje vodij in mentorjev študijskih krožkov.

ZAKLJUČEK

Z izvajanjem programov e-izobraževanja v okviru projekta ESS imamo v obdobju 2009–2011 dobre izkušnje. Udeleženci so bili večinoma zadovoljni ali zelo zadovoljni z izpeljanim usposabljanjem, organizacijo usposabljanja, metodo dela, vsebino usposabljanja, učnimi gradivi pa tudi z delom tutorjev in tehnično podporo. Poleg znanj na izbranem strokovnem področju so se udeleženci običajno naučili uporabljati učno okolje Moodle, pridobili pa so še spretnosti komuniciranja v spletni učilnici in neposredno izkušnjo z e-izobraževanjem. Za naslednje obdobje projekta ESS načrtujemo vrsto aktivnosti, povezanih z e-izobraževanjem, vendar te ostajajo približno v enakem obsegu kot v predhodnem obdobju in ne bodo omogočile večje spodbude razvoju e-izobraževanja za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Hkrati se odpira še eno vprašanje, o katerem bo treba kmalu razmisliti, in sicer, kaj bo z že razvitimi programi e-izobraževanja po izteku projekta ESS v letu 2014.

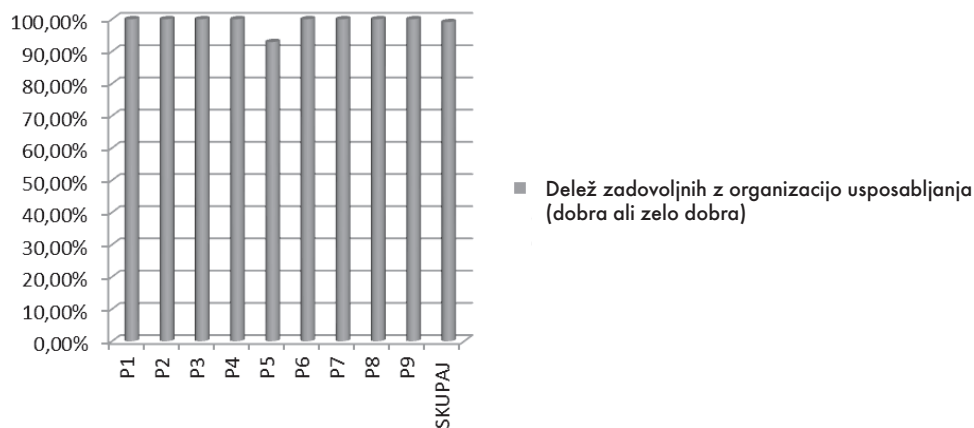
PRILOGA

Grafi od 1 do 5

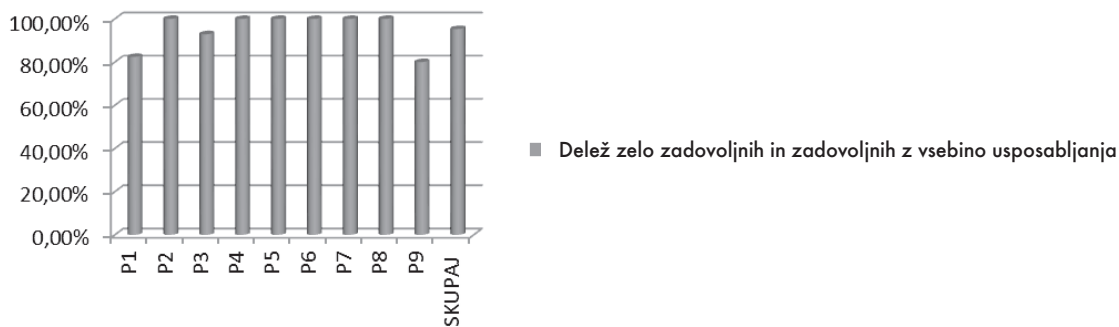
Graf 1: Delež zadovoljnih ali zelo zadovoljnih z izpeljanim usposabljanjem

Graf 2: Delež zadovoljnih z organizacijo usposabljanja

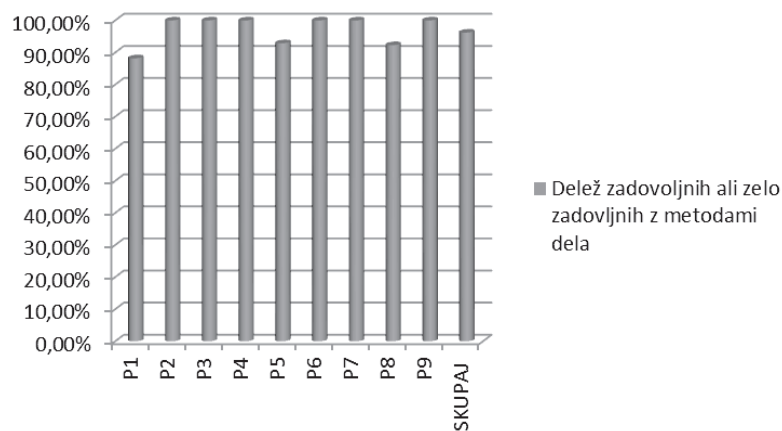

Graf 3: Delež zelo zadovoljnih in zadovoljnih z vsebino usposabljanja

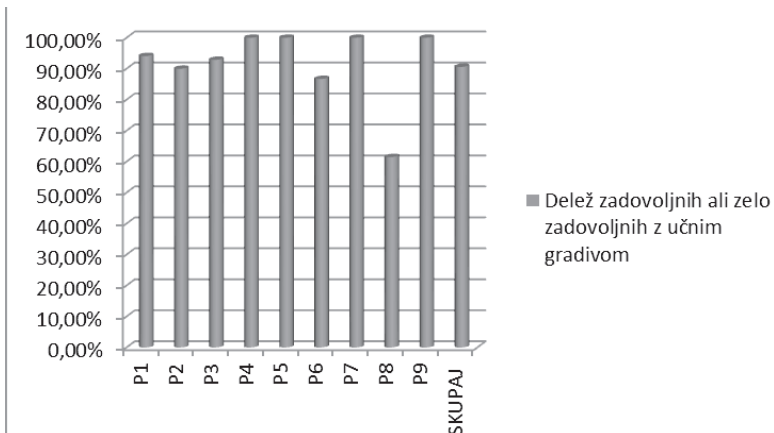

Graf 4: Delež zadovoljnih ali zelo zadovoljnih z metodami dela

Graf 5: Delež zadovoljnih ali zelo zadovoljnih z učnim gradivom

LITERATURA

Allen, I. E., in Seaman, J. (2010): *Online Education in the United States*. Babson Park: Babson Survey Research Group.

Bregar L., Zagmajster M., in Radovan M. (2010). *Osnove e-izobraževanja*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.